

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATA PE SAPTAMANA SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Alexandru St. Mandrea. — Organizarea judecătorească în Transilvania.

Jurisprudența Română. — Inalta Curte de Casație și Justiție, secția III. — Contrabandă vamală. — Dacă e infracțiune cu caracter penal. (Minist. de Finanțe cu N. Porumbel).

Curtea de Apel din Constanța. — Apel. — Renunțare — Achiasare. — Căi de atac. — Indicare greșită. — Împărțală. — Admitere în principiu. — (Ivan Maxinof și alții cu Stoica Nicoloi.)

Comisia județeană de improprietărire Tecuci. — Legea agrară. — Art. 3 din lege și art. 8 din regulament. — Apl. area distinctă. (Preotul I. Costin și alții cu Casa Centrală a Corporației și Improprietărire).

C. Hamangiu. — Recenzii.

Organizarea Judecătorească în Transilvania

Poate, pentru magistratura din vechiul regat, să nu fie atât de viu simțită utilitatea *modificării* legii de organizare judecătorească — cât, pentru magistratura din Transilvania, necesitatea *extinderii prin unificare*, asupra tuturor regiunilor componente României întregite — este *imperioasă*.

Proiectul întocmit de D-l I. Th. Florescu, actualul Ministru de Justiție — comunicat instanțelor judecătorești spre studiere și observațiuni — a fost negreșit examinat; iar rapoartele cu reflecțiunile sugerate, împărțășite autorului acestei reforme.

Totuși se întârzie depunerea proiectului, ceea ce întârzie epuizarea filierei legislative, și prin aceasta, transformarea lui *în lege*.

Dacă unificarea completă a legislațiunii, este o năzuință care frământă elementele din lumea judiciară, nealterate de rutină sau stăpânite de anumite prejudecăți — și a căreia realizare se va traduce nemijlocit *în fapt* — cel puțin pentru unele ramuri din domeniul științei dreptului — *organizarea judecătorească*, instituirea ei în Transilvania, câștigă ordine de prioritate.

Nu atât pentru proclamarea principiului inamovibilității și în această regiune însemnată a țării.

Căci în numărul elementelor infiltrate în magistratura transilvăneană — alături de elementele mai înainte cuprinse în statele lor — sunt magistrați de

carieră — între alții, foși ii Prezenții de tribunale și Șefi de Parchete — pătrunși de conștiința chemării lor, obișnuiți cu descifrarea testelor și descoperirea spiritului filosofic creator, cuirazați împotriva îndrăznețelor ademeniri materiale sau zâmbitoarelor perspective morale.

Ei nu se îngrijorează de mișcarea valurilor iritate de nemulțumiri trecătoare. Stăpâni pe cugetul și sufletul lor, privesc cu seninătate cum alunecă caravana !..

— Ci, pentru încadrarea tuturor, după unele și aceleași criterii, erarhizarea lor similară, pentru guvernarea instituțiunii de Stat cu însemnătatea covârșitoare a magistraturii, de imperiul unei legi unice.

Compunerea unei fizionomii comune și unitare trebuie, în gândul nostru, să suprimă ori-ce alte preocupări în ordinea justiției.

Se șterge nuanța de colorit regional, se prăbușește acel *capitis diminutio*, care pare să așeze pe o scară de inferioritate magistratura din Transilvania — recrutată, în aparență, în pripa necesităților imediate — se topește ascendența închipuită — de unii de prin regiunile centrale — față de magistrații celorlalte regiuni.

Iar, mai presus de ori ce considerațiuni, este cea de importanță capitală: se suprimă eroarea îndărătnică, șoptită, în răstimpuri, despre insuficiența magistraților din vechiul regat în raport cu suma cunoștințelor și agerimea de sesizare a celor din Transilvania, dedusă încă în genere și pe deosebirea ce ar exista între titlul de licență în drept și acel de doctor, care l dobândeau absolvenții facultăților juridice în Transilvania.

Titluri care, prin noul proiect însușesc calități egale pentru accesul în magistratură.

Dar șapteze nu pornesc, firește, din rândurile magistraturii.

De altminteri, e natural să poseadă, unii, cunoștința mai multor jurisprudențe și doctrină de că

alții.—Este, deopotrivă însă, cunoașterea codurilor.—
Și, în măsura timpului ce se strecoară—se resimte
treptata însușire a mijloacelor de interpretare—juris-
prudență și doctrină.

Lumina proiectată de bogăția cunoștințelor unora—
alimentează intuiția și simțul juridic a celorlalți.—
Și, pe temelia armonizării lor, se clădește ființa de
adevăr, ce se reflectă în soluție.

Indată ce—fie organizarea judecătorească—amin-
tim în deosebi fiindcă înfăptuirea ei pare mai cu-
rând asigurată—fie, ori care din legile organice ale
dreptului—se va unifica—calea unificării rămâne,
pentru toate spiritele, vizibil deschisă, până la armo-
nizarea și prefacerea tuturor legiuirilor juridice.

Dispare orice coniectură posibilă asupra intenției
de realizare...

Prin armonizarea și prefacerea legiuirilor, termenii
ecuației se strămută.

Ceea ce însemnă acum, bogăție de cunoștințe și
agerime de sesizare—poate să însemne atunci—in-
suficiență.

Numai în lumina acestor împrejurări, se va pipăi
confuziunea în care au rătăcit mințile învăluite în-
tr'un orgoliu bizar.

Și astfel, cu începutul hotărât al unificării, se va
uita și ecoul șoaptelor.

Dar, în definitiv, prin organizarea judecătorească
unitară se va întări *unitatea morală*—fără de care,
o instituție cum este cea a magistraturei—nu poate
trăi fără scăderi!

Alexandru St. Mandrea

Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE

Secțiunea III

Audiența de la 27 Februarie 1923

Președinția D-lui D. G. Tăzîleanu, președinte

Ministr. de Finanțe cu N. Porumbel.

CONTRABANDĂ VAMALĂ.—DACĂ E O INFRAȚIUNE CU CARACTER PE-
NAL ȘI DACĂ I-SE APLICĂ DISPOS. DECRETULUI DE AMNISTIE.—
SOLUȚIE NEGATIVĂ.

Din întreaga economie a legii vămilor rezul-
tă că delictele de contrabandă vamală sunt
sacționate dintr'un îndoit punct de vedere: pe-
nal și civil, iar amenzile pronunțate de juris-
dicțiunile civile nu au caracterul mijloacelor de
represiune, ci sunt reparațiuni sau desdăunări
determinate de lege în folosul fiscului.

Prin urmare, contrabanda vamală nu intră în
prevederea decretului de amnistie din 14. Oct.
1922.

No. 252 bis.—Respins incidentul de amnistie ridicat cu ocazia
judecării recursului făcut de N. Porumbel contra sentinței Trib.
Olt cu No. 217/922 în proces cu Minist. de Finanțe.

S'au ascultat: d-l avocat N. Papadat în susținerea incidentului
și d-l avocat C. Marinescu-George în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra incidentului ridicat de intimatul N. Porumbel,
că contrabanda vamală ce i-se impută, chiar dacă
ar fi constatată, ea fiind o infrațione penală, urmează
a fi amnistiată prin Decretul-lege din 14 Octombrie
1922.

Considerând că, din întreaga economie a legii vă-
milor (art. 196, modif. prin legea publicată în Mo-
nitorul Oficial No. 211 din 13 Ianuarie 1920, art. 221
și 222) rezultă că această lege consideră și san-
cționează delictele de contrabandă vamală, dintr'un
îndoit punct de vedere: atât ca infraționi penale,
interesând ordinea publică și ca atare ele sunt date
în competența Tribunalului corecțional de a fi ju-
decate, cât și ca abateri sau delict civile, interesând
numai fiscul, ca organ de percepere al drepturilor
de vamă și supuse, ca atare, jurisdicțiunii unor
instanțe speciale de natură civilă, înaintea cărora
legea nu cere prezența sau participarea procurorului.

Considerând că amenzile pronunțate de aceste
jurisdicții civile speciale, nu au caracterul mijloacelor
de represiune prescrise de lege pentru garantarea și
menținerea ordinii publice, ci sunt sancțiuni civile,
reparațiuni sau desdăunări determinate de lege în
folosul fiscului și pentru prejudiciul ce el încearcă,
prin sustragerea particularilor dela plata drepturilor
vamale;

Că, astfel fiind, în cazul de față este evident că
contrabanda vamală având caracterul unui delict
civil și sancționată cu amendă civilă, nu poate intra
în amnistia infraționile penale prevăzute de Decretul-
lege din 14 Octombrie 1922 care vizează numai fap-
tele penale.

Că, prin urmare, incidentul de amnistie urmează
a fi respins ca neîntemeiat.

CURTEA DE APEL DIN CONSTANȚA

Audiența dela 18 Octombrie 1922

Președinția D-lui Al. Anastasiu, consilier

Ivan Mexinof și Augustin Marincef cu Stoica Nicolof

APEL.—RENUNȚARE TACITĂ.—ART. 317 PR. CIVILĂ.

APEL.—RENUNȚARE.—EXECUTAREA DE BUNĂ VOIE A HOTĂRĂRII
SUPUSE APELULUI.—DACĂ PARTEA POATE REVENI.—ART. 317 PR.
CIVILĂ.

HOTĂRĂRI JUDECĂTOREȘTI.—CĂI DE ATAC.—INDICARE GRESITĂ DE
JUDECĂTOR A CĂII DE ATAC.—DACĂ POATE SCHIMBA CALEA ACOE-
DATĂ DE LEGE.

IMPĂRȚEALĂ.—HOTĂRĂRI DE ADMITERE ÎN PRINCIPIU.—ATACAREA
LOE CU APEL.—ART. 733 ȘI URM. C. CIVIL.—ART. 691 ȘI URM.
PR. CIVILĂ.

1. Din cuprinsul dispozițiilor art. 317 pr.
civilă, potrivit cărora partea care a dat mulțu-
mire pe o hotărâre, sau a executat-o de bună
voie, numai are dreptul de a o apela, rezultă
că mulțumirea pe care o parte o dă pe o hotărâre
judecătorească, poate fi nu numai expresă, ci

și tacită, ea putând să rezulte din orice fapt care implică voința părții de a se supune acelei hotărâri.

2. Atunci când o parte execută de bună voie și fără nici o rezervă dispozițiunile luate printr-o hotărâre judecătorească de prima instanță, prin aceasta își manifestă în deajuns intențiunea de a da mulțumire pe acea hotărâre, astfel că revenirea ulterioară a părții prin facerea apelului devine inoperantă, și nu mai poate avea nici o înrâurire asupra intențiunei pe care partea o manifestase în deajuns de a achiesa la hotărârea primei instanțe.

3. Dreptul de a ataca o hotărâre judecătorească pe anumite căi de reformare fiind acordat de lege iar nu de judecător, urmează că atunci când se arată într-o hotărâre în mod eronat o cale de atac ce nu i-o dă legea, nu înseamnă că partea poate să recurgă la acea cale pe care nu o are de la lege.

4. Jurnalele de admitere în principiu a părții nu constituie încheeri preparatorii, ci din contră au caracterul unor hotărâri ce sunt de îndată supuse apelului, fără a se aștepta hotărârea de fond, astfel că partea care a dat mulțumire pe o asemenea hotărâre, cerând de bună voie ca Tribunalul să procedă mai departe la efectuarea operațiunilor partajului, nu o mai poate în urmă ataca cu apel.

No. 80.—Admis incidentul și respins ca inadmisibil apelul făcut de Ivan Mexinof și Augustin Marincef în contra jurnalului cu No. 553,922 a Tribunalului Durostor în proces cu Stoica Nicolof.

Curtea, în majoritate,

Asupra incidentului ridicat de avocatul intimaților, relativ la neadmisibilitatea prezentului apel, pe temeiul dispozițiilor art. 317 pr. civ., întrucât apelanții au executat de bună voie sentința apelată prin faptul că de comun acord cu intimații au cerut a se proceda mai departe la efectuarea operațiunilor ulterioare ale partajului, deci nu mai pot ataca cu apel sentința de admitere în principiu a partajului.

Având în vedere că potrivit art. 317 pr. civ., partea care a dat mulțumire pe o hotărâre sau a executat-o de bună voie nu mai are dreptul de a o apela.

Considerând că, rezultă de aci că mulțumirea pe care o parte o dă pe o hotărâre judecătorească poate fi nu numai expresă, ci și tacită, ea putând să rezulte din orice fapt care implică că partea înțelege să se supună de bună voie acelei hotărâri.

Având în vedere că, se constată din dosarul Tribunalului că, intimatale în apel au intentat proces contra apelantului Augustin Marincef, pentru eșire din diviziune și împărțea averii rămasă pe urma defunctului Marinciu Marinof, consistând dintr-un imobil situat în orașul Silistra strada General Culcer No. 29, imobil ce se deține de numitul apelant Ivan Maximof, ca cumpărător al drepturilor succesoriale a defunctei Venetia Marinceva; Că, Tribunalul, prin sentința apelată, a

admis în principiu acțiunea și a ordonat eșirea din diviziune, stabilindu-se dreptul fiecărui moștenitor precum și masa succesorală, constând în imobilul mai sus arătat; că în urmă efectuându-se expertiza ordonată de Tribunal și constatându-se prin această expertiză că, imobilul nu se poate partaja comod în natură, toate părțile din proces au cerut, de comun acord cu apelanții Ivan Maximof și Augustin Marincef, să se precede mai departe la executarea partajului, prin efectuarea operațiunilor ulterioare prescrise de lege.

Că, tribunalul, la 23 Martie 1922, ascultând în ședință publică pe părți, se constată din jurnalul acelui tribunal că apelanții: Augustin Marincef care era asistat de avocat și Ivan Maximof în persoană, au declarat că sunt de acord a se scoate în vânzare cu licitație publică imobilul supus partajului, el neputând fi împărțit în natură.

Că, atunci tribunalul a ordonat scoaterea în vânzare a zisului imobil, autorizând pe portărei, cu facerea formalităților necesare vânzării, urmând ca prețul vânzării la licitație să înceapă de la evaluarea făcută prin acțiune, adică de la suma de zece mii lei;

Având în vedere că, atunci când o parte execută de bună voie și fără nici o rezervă dispozițiunile luate printr-o hotărâre judecătorească de prima instanță, prin aceasta își manifestă în deajuns intențiunea de a da mulțumire pe acea hotărâre.

Considerând că, în speță, mulțumirea dată pe sentința apelată rezultă în mod neîndoios din faptul că, apelanții au participat și pus concluziuni la operațiunile ulterioare ale partajului efectuate în ziua de 23 Martie 1922, fără ca cu această ocaziune să facă vre-o opunere sau rezervă în ce privește apelul ce ar fi voit să facă contra acelei sentințe a tribunalului, ba mai mult încă, fiind prezenți în persoană la acea dată, au declarat formal în fața tribunalului că, sunt de acord a se scoate imobilul în vânzare prin licitație publică;

Considerând că, niște asemenea declarațiuni neputându-se explica decât prin faptul că dâșii au dat mulțumire pe sentința tribunalului din 11 Februarie 1922; rezultă de aci că, executarea voluntară a acestei hotărâri este neîndoioasă și prin urmare Ivan Maximof și Augustin Marincef nu mai pot ataca cu apel aceea sentință a tribunalului, întru cât executarea voluntară include cătea apelului, contra hotărârei primei instanțe conform art. 317 pr. civ., partea fiind presupusă că prin aceasta s'a mulțumit în total cu sentința supusă apelului, întru cât a primit în mod necondiționat și fără vre-o obiecțiune să se supună dispozițiunilor luate de tribunal;

Că, revenirea ulterioară a părții prin facerea apelului devine inoperantă în cauză și nu mai poate avea nici o înrâurire asupra intențiunei pe care partea o manifestase în deajuns de a achiesa la hotărârea primei instanțe.

Având în vedere că, se susține de către apelantul Ivan Maximof, prin avocatul său, că întru cât prin sentința tribunalului nu se face vorbire că este dată cu drept de apel, prin aceasta dâșul a fost indus în eroare să creadă că se găsește în fața unui jurnal preparatoriu, care nu ar fi susceptibil de un apel separat.

Având în vedere, însă, că este de principiu, că dreptul de a ataca o hotărâre judecătorească pe anumite căi de reformare este acordat de lege, iar nu de jude-

cător, așa că neindicarea în hotărâre a unei căi de atac nu ridică părții dreptul ce are de la lege de a se adresa justiției, uzând de calea legală, după cum nici atunci când se arată în hotărâre în mod eronat o cale de atac ce nu i-o dă legea, nu înseamnă că partea poate recurge la acea cale pe care nu o are de la lege.

Având în vedere, mai depește, că în materie de partaj judecătoresc, doctrina și jurisprudența admit în mod constant că jurnalele de admitere în principiu a împărțelii, prin care se ordonă eșirea din indiviziune și se recunoaște părților dreptul de moștenire fixându-se masa succesorală, nu constituie încheeri preparatorii, ci din contră au caracterul unor hotărâri ce sunt de îndată supuse apelului, fără a aștepta hotărârea de fond, întru cât e' prejudică fondul și leagă instanțele ce le-au pronunțat, constituind autoritate de lucru judecat dacă nu au fost reformate de instanța superioară (vezi D. Alexandresco, vol. III, partea II-a pagina 532 ediția 2-a).

Considerând că, acesta fiind caracterul hotărârilor de admitere în principiu în materie de partaj, urmează că partea care avea dreptul de a ataca cu apel separat o asemenea hotărâre, dacă a dat mulțumire pe acea hotărâre, sau a executat-o de bună voie, nu mai are dreptul de a o apela, potrivit art. 317 pr. civilă.

Având în vedere că, în speță, se constată precum s'a arătat mai sus, că apelanții au achiesat la sentința tribunalului Durostor din 11 Februarie 1922, prin faptul că au executat în mod voluntar și fără rezervă acea hotărâre, cerând de comun acord tribunalului să procedeze mai departe la efectuarea operațiunilor ulterioare ale partajului, și în consecință tribunalul a ordonat scoaterea în vânzare a imobilului cu licitație publică, conform cererii tuturor părților în proces;

Că, dar incidentul ridicat de intimat este întemeiat și trebuie să fie admis, urmând a se respinge apelul făcut de Ivan Maximof și Augustin Marincef.

Pentru aceste motive, redactate de d-nul consilier Remus C. Benișachie, în unire cu concluziunile d-lui Procuror al Curții, admite incidentul și respinge ca inadmisibil apelul.

Semnați: *Al. Anastasiu; Gh. L. Dănițriu, Remus C. Benișachie*

Opiniune,

Iar noi C. Nacian și Al. Teodorescu, consilieri, suntem de părere a se respinge ca neîntemeiat incidentul ridicat de intimatul Stoica Nicolof, prin avocatul său, în ce privește pretinsa renunțare a apelanților la dreptul de apel, pentru motivele ce urmează:

Având în vedere că intimatul Stoica Nicolof susține că apelanții ar fi renunțat la dreptul de apel contra jurnalului de admitere în principiu a acțiunii de partaj, prin faptul că ulterior, în audiența de la 23 Martie 1922, au declarat înaintea tribunalului că, sunt de acord a se scoate în vânzare prin licitație publică imobilul succesoral, achiesând astfel la cererea de partajiu.

Având în vedere că, în drept, potrivit art. 317 pr. civilă, partea care a dat mulțumire înscrisă pe o hotărâre, sau a executat-o de bună voie, nu mai are dreptul de a o apela;

Având în vedere că, a da mulțumire înscrisă pe o

hotărâre judecătorească însemnează a recunoaște printr'un act formal și categoric că cererea formulată contra părții care se declară mulțumită, este întemeiată și că partea înțelege a renunța la orice cale de atac, ordinară sau extraordinară, contra hotărârei pronunțate;

Că, prin urmare, legea cere, în această ipoteză, nu o achiesare, ci o presupune o recunoaștere mai mult implicită a temeiului dreptului, ci o declarațiune formală de renunțare la dreptul de apel;

Având în vedere, pe de altă parte, că executarea de bună voie trebuie să rezulte din acte personale, efective și neîndoelnice a dispoșitivului hotărârei apelabile, acte care să echivaleze cu o mulțumire înscrisă, și, deci, cu o renunțare categorică la dreptul de apel;

Având în vedere că, în speță, din lucrările aflate la dosar se constată că prin jurnalul No. 553 din 11 Februarie 1922, tribunalul admitând în principiu acțiunea și ordonând ieșirea din indiviziune, numește, prin acelaș jurnal, un expert pentru formarea loturilor; fixează în acelaș timp termenul de 21 Februarie pentru luarea jurământului expertului, și pe cel de 9 Martie 1922 pentru judecarea fondului;

Că în ulterioara ședință din 23 Martie 1922 pe temeiul actului de expertiză depus și după cererea reclamantilor, cari au cerut scoaterea în vânzare prin licitație publică a imobilului succesoral, tribunalul a admis această cerere;

Că astfel, întru cât această dispozițiune s'a luat în prezența ambelor părți și în vedere că părții prin avocatul lor au declarat că sunt de acord la scoaterea averii în vânzare, rămâne e se examina dacă aceasta echivalează cu o renunțare la dreptul de apel, în sensul citatului art. 317 pr. civilă;

Având în vedere că o declarațiune formală și înscrisă de mulțumire pe cele hotărâte prin jurnalul de admitere în principiu nu există în cazul de față, căci concluziunile orale puse de părți în ședința de la 23 Martie 1922, că sunt de acord a se scoate imobilul în vânzare, nu exclude rezerva ce partea și-a putut face de a ataca ulterior acel jurnal, pe calea apelului.

Având în vedere, pe de altă parte, că această declarațiune nu poate fi considerată ca o executare voluntară a hotărârei de admitere în principiu, întru cât, după cum s'a arătat, executarea presupune existența unor acte efective și categorice de aducere la îndeplinire a hotărârei și nu se poate deduce, pe cale de interpretare, din concluziuni îndoelnice făcute de parte înaintea tribunalului;

Având în vedere, de altfel, că chestiunea dacă jurnalul prin care se admite în principiu o acțiune de partaj, constituie sau nu o hotărâre judecătorească de fond, apelabilă imediat și separat, deși rezolvit astăzi în sens afirmativ de jurisprudență, a format mult timp obiectul unei vii controverse; că, prin urmare, din faptul că părții au continuat a figura în proces și în urma pronunțării jurnalului de admitere în principiu, punând concluziuni asupra chestiunilor ce făceau obiectul debaterilor, nu se poate deduce în mod necesar o achiesare și cu atât mai puțin o renunțare formală la dreptul de apel.

Că, în special, în cazul de față tribunalul însuși continuând procedura fără întrerupere și în urma pronunțării jurnalului de admitere în principiu, înainte

de a fi rămas definitiv prin neapelare, faptul că părții au răspuns chemării și au pus concluziuni în instanță nu implică o renunțare la dreptul de apel, chiar dacă numiții au omis a-și face rezerve formale din acest punct de vedere.

Semnați: C. Nacian, Al. Theodorescu.

Comisiunea Județeană de expropriere Tecuci

Audiența de la 12 Februarie 1923

Președenția D-lui V. Gh. Ioan, Președintele Tribunalului

Preotul I. Costin și alții cu Casa Centrală a Cooperației și Impro-prietării și alții.

LEGEA AGRARĂ.—REGULAMENTUL LEGEI AGRARE.—ART. 3 DIN LEGE SI ART. 8 DIN REGULAMENT.—APLICAREA DISTINCTĂ A ACESTOR ARTICOLE.

Aplicația dispozițiilor aliniatului ultim de sub art. 3 din legea agrară, se face independent de art. 8 din regulament, care căutând a explica pe cel dintâi, este creator de noi cote pentru proprietarii ce și-au înstreinat din moșii în disprețul proprietarilor ce și le-au păstrat în întregime.

Comisiunea,

Asupra apelurilor făcute de Preot I. Costin și alții, cumpărători a o parte din lotul 6 a moșiei Negrilești, foastă proprietate a d-nei Z. S., de obștea comunei Negrilești și de Casa centrală a cooperației și împrietării, direcția funciară, contra hotărârei comisiunei de ocol Brăhășești, pronunțată în ziua de 19 August 1922, cu privire la exproprierea moșiei Negrilești lotul No. 6 foastă proprietate a d-nei Z. S.

Având în vedere susținerile părților și actele din dosar,

Având în vedere că, comisiunea de ocol prin hotărârea apelată a declarat expropriat pentru teren de cultură 29 ha. din lotul 6 a moșiei Negrilești, motivând că, din totalitatea terenului rămas în urma exproprierei anterioare, scăzând rezervele de 18 ha., a rămas proprietarei 315 ha., 67 arii, din care a vândut la săteni 186 ha. în loturi mai mici de 10 ha., înainte de 1 Februarie 1921, iar restul moșiei în suprafață de 150 ha. în loturi mai mari de 10 ha., vânzări pe care le găsește nule în ce privește legea agrară, depășind maximul de 10 la. și că deși vânzările sub 10 ha. sunt valabile, proprietara urmează a da cota din restul moșiei, fără a se putea reduce sub 100 ha. conform art. 4 din lege și art. 8 din regulamentul legii agrare și conchide că, scăzând din suprafața de 315 ha. și 27 arii, 286 ha. adică, 186 ha. vânzări sub 10 ha. și 100 ha. ce constituie cota proprietarei, a rămas de expropriat 29 ha. pe care îl declară ca atare.

Apelanta Casa centrală a Impro-prietării a susținut că, comisiunea de ocol trebuia să declare expropriat 186 ha. care depășește vânzările de 10 ha., locuitorii cumpărători că, nu trebuia expropriat nimic, rezervele fiind mai mari 47 ha. și în fine obștea comunei Negrilești, susține că, din întinderea de 315 ha. ră-

masă proprietarei în urma exproprierei anterioare urma a se expropria mai mult de 29 ha.

Având în vedere că, comisiunea județeană examinând actele din dosar și pentru justa aplicare și interpretare a art. 3 din legea agrară, constată următoarele:

Lotul 6 din moșia Negrilești, în urma expropriierilor anterioare, a rămas cu un teren cultivabil de 315 ha. și 67 arii, din care trebuie socotită cota exproprierei, plus 18 ha. teren neexpropriabil-rezerve.

Proprietara, înainte de 1 Februarie 1921, vinde cu actele transcrise la tribunalul Tecuci, sub No. 533 din 1919, 926 din 1920, 534 din 1919 și 38 din 1921, întreaga moșie ce i rămasese în urma exproprierei anterioare, către sătenii cultivatori de pământ, din care 178 ha în loturi mai mici de 10 ha., vânzări cari neapărat urmează a fi considerate ca valabile și 156 ha. în loturi mai mari de 10 ha. locuitorilor, precum urmează: Gh. Moruzan 25 ha., Ion T. Moruzan 12 ha., Gh. Micu 11 ha., N. Prună 23 ha., Ion Moruzan 14 ha., Ion I. Moruzan 25 ha., Preot I. Costin 30 ha., și soților T. Moruzan și Ioana Moruzan 16 ha.

Considerând că, în interpretarea autentică dată art. 3 din legea agrară, de însuși autorul legii, d. Garoflid, ministru de stat, în Cameră cu ocazia votării menționatului text, nu se declară nule în totalitatea lor vânzările mai mari de 10 ha. făcute înainte de 1 Februarie 1921, către sătenii cultivatori de pământ, de unde rezultă deci, că aceste vânzări sunt numai reductibile, recunoscând săteanului ca valabilă cumpărătura numai de 10 ha., și ce depășește peste această limită, urmează a se raporta la cota expropriabilă.

Având în vedere că, soluționarea cazului nostru, își are sediul în aliniatul ultim a art. 3 din legea agrară, ce urma să fie explicat prin art. 8 din regulament care zice:

„Terenurile astfel înstreinate se calculează în întin-
„derea moșiei expropriabile, dar rămân sătenilor achi-
„zitori, iar cota legală de expropriat se va alege numai
„din restul moșiei sau moșiilor rămase ne vândute,
„dacă proprietarul posedă la 15 August 1916 mai multe,
„putându-se expropria astfel pentru completarea co-
„teii, tot terenul rămas proprietarului până la minim
„num de 100 ha. de moșie și sub acest minimum în
„conformitate cu excepțiunile prevăzute mai jos în
„prezentul regulament”.

Că, dispozițiile art. 8 din regulamentul legii agrare, prin prima sa parte, deși cu caracter explicativ, însă tendențios, spre a înlătura fraudă din partea acelor proprietari, cari înstreinându-și moșia și rezervând numai 100 ha. să înlătore astfel rigorile exproprierei, față de dispozițiunile art. 4 din lege, aceste dispozițiuni sunt pe de o parte și superflue, căci starea juridică a oricărei moșii se socotește acea dela 15 August 1916, din punct de vedere a întinderii moșiilor, apoi mai sunt pe de altă parte și fără sens, față de dispozițiile din urmă a acestui articol 8, când se pare că, cu toate înstrăinările ce le-ar face un proprietar, tot i se rezervă 100 ha. de moșie, se naște dar întrebarea, autorul regulamentului, nu cumva din exigență prea mare de a nu se frustra legea agrară, în același articol a creiat două dispozițiuni, cari prin aplicația lor devin eliminatorii.

Că, din comparația art. 3 al. ultim din legea agrară,

care prevede: „Proprietarii ce și au înstreinat părțile expropriabile sătenilor, prevăzute în prezenta lege, vor fi obligați să dea această cotă din restul moșiei rămase, sau dintr'altă moșie, dacă au mai multe”, cu dispozițiile din art. 8 partea ultimă din regulament, se deduce clar și lămurit, că totalitatea pământului vândut valabil până la 10 ha., sătenilor cultivatori de pământ anterior legii, se consideră ca făcând parte din cota care trebuia să-i rămână proprietarului după aplicarea legii, iar într'o altă interpretare a acestor dispozițiuni, că vânzările făcute sătenilor în loturi mai mici de 10 ha., sunt valabile și nu intră în cota ce ar trebui să rămână proprietarilor, iar ceia ce vizează această dispoziție ar fi vânzări făcute în altfel, adică vânzări mai mari de 10 ha., dar pe acestea legea le declară nule, și atunci interpretarea ultimă ar păcătuți ca contravenind la dispozițiile categorice din lege; dar, regulamentul fără a se ține seamă de nici una din aceste soluțiuni, creiază în folosul unor anumiți proprietari, o cotă nouă de 100 ha., de moșie, fără să coordoneze, că o astfel de cotă nu există de cât principialmente creată de art. 4 și la cazurile concrete de sub art. 8 din lege.

Că, cum ar putea fi socotită această cotă specială creiată de art. 8 din regulament, de 100 hectare de moșie, în cazul când proprietarul are mai multe moșii, ce în totalul lor trece de 500 hectare, de cât conform art. 10 din lege; deci, un proprietar care a avut trei moșii cu un total de 500 hectare, în regiuni cu cereri de improprietării mari, și care a vândut anterior legii la săteni 250 ha., în loturi mai mici de 10 ha., deci acestea rămân sătenilor achizitori, făcându-se în specie aplicația art. 10 din lege, proprietarului îi rămâne o cotă de 250 ha., care față de redactarea art. 8 din regulament, ele trebuie să-i folosească, iar cele 250 ha., ce ar urma să fie expropriate să nu se aibă de unde se acoperi, apoi această soluție, ca proprietarul să folosească de două ori, în primul loc încasând valoarea celor 250 ha., înstreinate sătenilor și în al doilea loc, să-i rămână și cele 250 ha., ca cotă atribuită conform art. 8 din regulament, această favoare creiată unor astfel de proprietari, este pe cât de frustratorie legii agrare, pe atât de vexatorie față de proprietarii de bună credință și ar fi a se recompensa fraudă.

Că, în cazul unei interpretări unilaterale a art. 8 din regulament, chiar în ipoteza de mai sus s'ar ajunge la un rezultat straniu, la o adevărată anomalie, astfel: proprietarul, având trei moșii și suprafața lor un total de 500 ha., din care vândute înaintea legii 200 ha., la săteni în loturi mai mici de 10 ha., apoi restul de 300 ha., ar urma conform menționatului articol, să rămână în întregime proprietarului, adică câte 100 ha., de fie care moșie, deci mai mult decât în cazul când proprietarul nu ar fi vândut nimic din moșie, căci atunci urmând a i se face aplicația art. 10 din lege, i-ar rămânea numai 250 ha., după regiune cu cereri de improprietării mari; în suposiția articolului din regulament, fiind creată o cotă sui generis, îi se alocă așa cum sunt concepute dispozițiile, iar dacă se vorbește în acest articol, că câte odată cota va fi și sub minimum de 100 ha., în conformitate cu excepțiunile prevăzute mai jos în regulament, apoi el nu cunoaște de cât o singură excepție de felul acesta, pe aceea a art. 46.

Că, apoi, chiar în specia de față, după interpretarea

dată de comisiunea de ocol, se lasă proprietarei de două ori cota, mai întâi cea de 10 ha., atribuită de comisiuni în natură și pe care însă proprietara o mai primește odată, prin echivalentul ce l'incasase cu ocazia vânzării, căci se vându-se întreaga moșie, deci iată un proprietar favorizat, primind cu o mână prețul vânzării și cu cealaltă mână restituirea obiectului vânzării.

Că, în fine, atunci când legiuitorul a creiat în art. 3 al. penultim, dispoziția că „suprafața astfel vândută nu intră în calculul celor două milioane hectare”, fiind vorba între altele, de vânzările până la 10 ha., a înțeles, că obiectul acestui gen de vânzări, nu intră în cota cuvenită statului de două milioane din exproprieri, ci în cea rezervată pe seama proprietarului după aplicarea legii, cu alte cuvinte că, proprietarul nu a putut să vândă valabil de cât ceia ce cădea în cota sa și pe care nu a avut-o în vedere legiuitorul s'o conteze în calculul celor două milioane.

Că, dacă prin art. 156 din legea agrară, se vorbește că, un regulament de aplicare va completa și lămurii în amănunt dispozițiunile prevăzute în această lege, aceasta nu înseamnă, că regulamentul poate să zdruncine legea în fundamentul ei, să fie creatoare de noi drepturi, obligațiuni și raporturi neprevăzute în legea pentru aplicarea căreia regulamentul a fost întocmit, căci atunci puterea executivă ar lua locul puterii legiuitoare și nu aceasta a fost intenția legiuitorului, când a editat dispozițiile art. 156, ci aceia de a nu rămânea vre-un punct nălămurit, în sensul de a nu se cluda legea agrară, și cel puțin nu în creierea de dispozițiuni contrazicătoare cu acelea din lege trebuie înțeles sensul cuvântului „a completa” întrebunțat în art. 156, ci în a desluși diferitele dispozițiuni, potrivit cu variatele ei materii, de a nu rămânea nesoluționat vre-un caz confuz, pe care legea nu l'îmbrățișază pe toate fețele și astfel cazul să scape ca neprevăzut de lege.

Că, scopul legilor este de a păstra armonia socială, cu tendința de a infiltra încrederea ce trebuie să troneze în sufletele justiciabililor, iar nu temerea că mâine schimbându-se vre-o dispoziție din regulament, să lea locul regretul proprietarilor judecați eri, întru cât regulamentul explică, nu modifică legea.

Că, de altfel, de fapt chiar dacă s'ar căuta a se aplica, în specie, larg dispoziția din art. 8 din regulament, ea este fără efect, proprietara d-na Z. S. și-a vândut întreaga moșie, iar interpretarea ce s'ar căuta a se da, că cele 100 hectare ar putea folosi cumpărătorilor cu mai mult de 10 ha., este inoperantă, căci cea cotă nu ar putea reveni de cât proprietarei, iar nu cumpărătorilor peste 10 ha., vânzări pe cari legea le declară nule ipso jure, și a le acoperi cu cota proprietarei, înseamnă a le valida, a contraveni la lege.

Trecând la speță, moșia Negrilești lotul No. 6 proprietatea d-nei Z. S. la început a avut o suprafață de 578 hectare, după prima exproprierie s'a luat 244 hectare 33 arii, mai rămânând 332 ha., 67 arii din care urmează a se deduce ca teren impropriu 18 ha., rămâne deci, suprafața de 315 ha., 67 arii, asupra căreia urmează a se aplica cota, conform legii agrare.

Că, în ceia ce privește susținerea cumpărătorilor, că urmează a se scădea ca teren impropriu de cultură o suprafață mai mare de cât cele 18 ha., constatate de comisiunea de exproprierie ocol Băhășești, dar în urma

verificării făcute pe teren de numita comisiune, rezultă că terenul fost grădinarie este cultivat cu cereale, iar pădurea nu mai poate fi socotită ca teren impropriu, întru cât este defrișată în întregime și pășunată, constatare care face convingere comisiunii județene și scotește ca bine verificată și calificat numai suprafața de 18 hectare, ca teren impropriu.

Că, din suprafața de 315 ha., 67 arii, scăzându-se cota proprietarei de 150 ha., conform art. 8 al. b. moșia fiind la șes, în regiune cu cereri de improprietării mari și cultivată de proprietară în anii 1918, 1919 și 1920, cum constată comisiunile de ocol, prin arendare în bani direct și individual sătenilor cultivatori de pământ, potrivit dispozițiilor art. 29 al. 3 din regulament, rămâne dar a fi expropriată suprafața de 165 ha., 67 arii.

Că, vânzându-se cu acte cu date certe mai înainte de 1 Februarie 1921, la săteni cultivatori de pământ, suprafața de 334 hectare, din care 178 ha., individual în loturi mai mici de 10 ha., iar restul de 156 ha., în loturi mai mari de 10 ha., la opt săteni, pentru care însă urmează a se anula achizițiunea făcută numai peste plusul de 10 ha., așa că, contându-se bune 80 ha., și care adăugându-se la cele 178 ha., însumează suprafața de 258 ha., cumpărate până la 10 hectare bune, care rămâne sătenilor achizitori, iar restul de 76 ha., cumpărate peste 10 hectare de fie care cumpărător, rămân a nu fi ținute în seamă.

Că, comptând de bună suprafața de 258 ha., ce urmează să rămână sătenilor achizitori, ea se scade în prim loc din cota 150 ha., convenită proprietarei, dar fiind că tot pământul de 258 ha., trebuie să rămână cumpărătorilor, restul de 108 urmează a fi scăzut din cota convenită statului, iar ce mai rămâne expropriat, operațiunea este astfel: 315 ha., 67 arii, suprafața moșiei, din care deducându-se 150 ha., cota proprietarei, rămâne 165 ha., 67 arii, din care mai deducându-se 108 ha., rămâne de expropriat 57 ha., 67 arii, din cele 76 vândute sătenilor peste 10 ha., de fie care; iar în ceiace privește alegerea cotei expropriate, ea urmează a fi fixată comasată cu cea deja expropriată, fără ca prin aceasta să se impiezeze asupra drepturilor sătenilor achizitori sub zece hectare, întrucât ei au cumpărat cantități determinate numai în întindere, iar nu precizate în fapt pe teren, așa că, la divizarea ce vor face, cota expropriată se va socoti din cele 76 hectare vândute peste 10 ha., iar restul pământului rămas se va împărți între săteni achizitori până la 10 ha., fără a se putea ridica obiecțiunea vre unui drept câștigat, asupra unui anumit teren.

Că, nu se poate concepe ideia vreunui schimb potrivit art. 19 din lege, întru cât ca să existe o astfel de operație, trebuie o prealabilă înțelegere între părți, dar cu care părți să se efectueze schimbul porțiunii expropriate, când sătenii nu-și cunosc porțiunea reală de pământ ce ar trebui să o stăpânească de cât numai în urma unui partaj ce nu se face dovada cu nici un act că ar exista; s'ar concepe poate alternativa unui partaj, ce ar trebui să existe între stat și locuitori, pentru ca contradictoriu cu ei, să se determine porțiunea reală a terenului expropriat, această acțiune bună în cazul când tot terenul ar fi fost vândut sătenilor în porțiuni până la 10 ha., dispăre ca fără temei în cazul de față, când rămâne un teren proprietarei și anume

acel în suprafața de 76 ha., ce constituie porțiunea vândută sătenilor peste 10 ha., de fie care și din care urmează a fi terenul expropriat acum.

Că, conform dispozițiilor art. 3 al. ult. din legea agrară, pentru ca statul să nu rămână în deficit cu 108 ha., ce împreună cu cele expropriate forma cota sa, urmează ca proprietara să fie urmărită a le completa din altă moșie ce va mai poseda.

Că, dar, față de acestea urmează pe de o parte a se admite apelul făcut atât de Casa centrală a cooperatiei și improprietării sătenilor, cât și apelul făcut de obștea comunei Negrițești, iar pe de altă parte a se respinge apelul făcut de locuitorii comunelor Negrițești și Ungureni, cumpărători ai lotului No. 6, din moșia Negrițești.

Pentru aceste motive, redactate de d. Președinte V. Gh. Ioan, admite apelurile, etc.

Președinte V. G. Ioan

Membri: D. Ionescu-Grebăn, Consilier agricol al județului Tecuci. D. Ionescu, supleant delegatului sătenilor.

RECENZII

I. *Reforma legislațiunii noastre penale (Codul penal).*

II. *Probleme de procedură penală (Revizuirea în penal)* de D-l F. C. Decusară.

Aceste două lucrări, apărute de curând și datorite cunoscutului nostru penalist D-l E. C. Decusară, Doctor în drept din Paris și Director al Statisticii judiciare, vin tocmai la timp, când reforma codului și a procedurii penale formează actualmente preocuparea asiduă a comisiunilor de unificare legislativă. Ele aduc vederi și material doctrinar și legislativ nou, expus și argumentat în mod clar și cu o competență remarcabilă, indeobște cunoscută la acest specialist cercetător în domeniul dreptului penal. În adevăr, suntem obișnuți de mai bine de 10 ani, de a citi în revistele noastre juridice, numeroase studii, articole și adnotări, relative la toate chestiunile în legătură cu dreptul penal, datorite acestui harnic și ineputabil penalist. N'a fost problemă penală mai interesantă sau mai pasionată discutată în cercurile noastre juridice sau în jurisprudența Tribunalului și Curților noastre, fără ca D-l E. C. Decusară să nu-și fi spus cuvântul său autorizat.

În noua sa lucrare: „*Reforma legislațiunii noastre penale*“ (editura „Biblioteca Juridică“ No. 15. Craiova, de sub direcția D-lui Dem. D. Stoenușcu), D-l E. C. Decusară, face un studiu amănunțit și documentat asupra necesității modificării și modernizării codului nostru penal, discutând și analizând toate teoriile emise în acest scop de diferiți criminologi celebri, în scopul înalt social de împuținare a crimelor și delictelor, prin o represiune cât mai imediată și mai eficace. Căci, spune D-sa: „*Pe lângă o criză morală, economică și financiară, ne găsim și într-o plină criză de represiune, pe care războiul mondial a agravat-o, de oarece ea dăinuie de mult în stare latentă*“. În adevăr, la agravarea

ei, dacă a contribuit împrejurările fatale ale războiului, mai mult însă a ajutat sistemul greșit de represivitate al legislațiilor penale azi în vigoare, cari lasă mult de dorit și cari nu mai corespund nevoilor actuale de apărare în contra criminalității și delievenței mereu crescânde.

Acest fenomen al insuficienței represivității penale, se observă de altfel aproape pretutindeni. Ca și la noi, și în alte țări s'au alcătuit comisiuni pentru modificarea codului și procedurii penale. În Italia, ministrul Justiției D-l Mortara, un fost distins magistrat, instituind în 1919 comisiunea pentru alcătuirea unui ante-proiect de revizuire a codului penal, spunea următoarele în cuvântarea pronunțată la inaugurarea lucrărilor comisiunii: „Codul penal italian, deși în vigoare abea de 50 ani, mi se pare însă că nu mai corespunde progresului științific realizat în domeniul penal, și nici nevoilor sociale ale epocii noastre, caracterizată printr-o recrudescență a criminalității“.

Acelaș lucru se poate spune și despre codul nostru penal.

D-l E. C. Decusară, în lucrarea sa, după ce analizează în mod amănunțit toate părerile și teoriile ridicate de importanța problemă a modificării și revizuirii codului nostru penal, studiind toate chestiunile în legătură cu această problemă, ajunge la concluziunea că: un cod penal oricât de sănătoase principii ar înscrie, el nu va da rezultatele așteptate dacă la aplicarea lor nu va contribui: 1) o magistratură penală specializată; 2) un cazier judiciar bine întocmit; 3) autorități penitenciare la nivelul cerințelor moderne; și 4) o poliție judiciară la înălțimea necesităților cerute de represivitate, având drept scop principal prevenirea și descoperirea crimelor și delictelor.

* * *

În cea de a doua lucrare a sa: „Probleme de procedură penală; revizuirea în penal, D-l E. C. Decusară arată deosebirea ce există între revizuirea penală și cea civilă, între revizuire și recurs, între grațiere, amnistie și reabilitare, definind și diferențiind în mod luminos elementele particulare fiecăreia, făcându-le aplicabile tuturor împrejurărilor în care legiuitorul și magistratul trebuie să le distingă în aplicarea lor, fiind vorba de o procedură specială care face posibilă aplicarea acestor căi extraordinare.

D-l E. C. Decusară, în importanța sa lucrare ce analizăm, examinează starea generală a legislațiilor actuale în diferite state cu privire la materia revizuirii, făcând o interesantă incursiune în vechiul drept românesc, și după ce face critica diferitelor sisteme, în parte eronate, expune pe acela care ar corespunde mai rațional nevoilor actuale.

În legislațiunea română ca și în cea franceză până la legea din 1895, revizuirea în penal era admisibilă în următoarele trei cazuri limitate: 1) *Contrarietate de hotărâri relative la existența însăși a crimei;* 2) *asupra existenței victimei;* și 3) *asupra probei,* legea

franceză din 1895 adăugând și un al 4-lea caz, acela al *faptelor noi* cari fac nesigură baza condamnării.

Cu privire la chestiunea dacă revizuirea este admisibilă numai în materie criminală, nu și în cea corecțională, doctrina generală și cea română prin D-l I. Tanoviceanu, dau textului art. 445 proc. penală o interpretare absolut restrictivă, din cauza redacțiunii limitative a acestui articol. Nouille legislațiuni penale au lărgit însă sfera de interpretare și aplicare a revizuirii, întinzând-o nu numai la delict, dar până și la contravențiuni.

D-l E. C. Decusară, în studiul său, înclină în spre această părere, îmbrățișată de altfel și de distinsul nostru penalist, I. Tanoviceanu. După ce D-sa face o expunere doctrinară a tuturor cazurilor de revizuire după legislațiunea actuală străină și română cu enumerarea controverselor celor mai importante la care a dat naștere aplicarea lor în dreptul român, trece la examinarea procedurii speciale și a efectelor revizuirii.

Cu privire la dreptul de *reparațiune* al celui condamnat pe nedrept, D-l E. C. Decusară se întreabă dacă e suficientă o simplă *reparațiune morală*, prin proclamarea nevinovăției celui condamnat din eroare, sau i se cuvine și o *reparațiune pecuniară*. Legislațiunea franceză recunoaște victimei unei erori judiciare în afară de reparațiunea morală și un drept de reparațiune materială bazat pe o adevărată obligațiune juridică care-și găsește fundamentul său în *riscul social*, iar nu în principiul *culpei contractuale* și nici în acela al *responsabilității puterii judecătorești* ca organ al Statului. D-l E. C. Decusară, partizan al școlii franceze de interpretare este pentru sistemul *riscului social*, el putând alcătui fundamentul cel mai juridic al acestui drept de reparațiune convenit victimelor unor asemenea erori. Legislațiunea penală germană este și mai largă în dispozițiunile sale atribuind un drept de reparațiune chiar și aceluia cari, fără a fi fost încă condamnați din eroare, au fost chiar *numai urmăriți pe nedrept*. D-l E. C. Decusară înclină spre această părere, recomandând-o chiar pentru o viitoare legislațiune.

Studiul D-lui Decusară, clar și bine documentat, constituie o prețioasă contribuțiune la rezolvarea uneia din cele mai palpitante probleme a dreptului nostru penal, problemă care-și așteaptă rezolvarea ei cât mai imediată cu ocaziunea unificării legislațiunii noastre penale care e pe cale de a se împlini.

G. Hamangiu

Administrația revistei roagă pe d-nii abonați în întârziere a-i trimite costul abonamentului rămas neachitat.